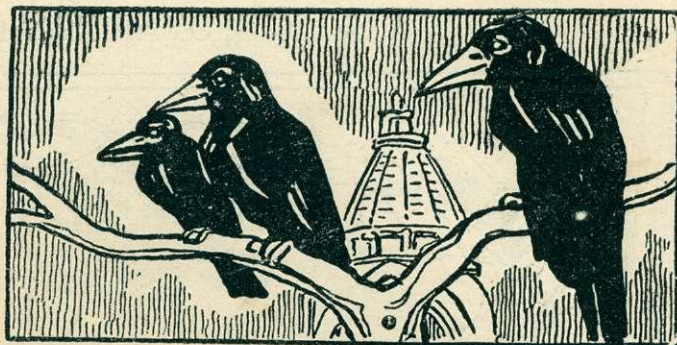

MI. UJSÁG AZ. ÁLLAT- KERTBEN?

BUDAPEST FŐVÁROS ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERTJÉNEK KÖZLEMÉNYEI

Budapest, 1922.

IX. évfolyam. 5—6. szám.

Március 1—15.

KIADJA: BUDAPEST FŐVÁROS
ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERTJE

Az állat- és növénykert igazgatóságának
közreműködésével szerkeszti:
RAITSITS EMIL

Megjelen mint az „A TERMÉSZET”
:o: :o: :o: melléklapja :o: :o: :o:

Az európai bölény.

Az utolsó pillanatban kondult meg a lélekharang! Mielőtt az európai bölények teljesen kipusztulnának, *Zukowsky Lajos*, a Hagenbeck-féle állatkert tudományos vezetője, kongatta meg. Eredményes lesz-e a felhívás, mely megmentésüket célozza, más kérdés. Az állatkert igazgatósága eleget tett a felhívásnak és részletesen beszámolt az európai bölényállományának nagyságával.

Minden szépítés és önteltség nélkül, büszkén kimondhatjuk, hogy a világ összes állatkertjei között a mi magyar állatkertünk oly bölényállománnyal rendelkezik, mely már egyedül továbbtenyésztésre alkalmas. *Zukowsky* szerint az európai bölények közül összesen kb. 17 van még életben és ezzel szemben a budapesti állatkert állománya három tehéből (egy közülök üsző) és két bikából áll. Ily viszonylagosan nagy állománnyal a bölénytenyésztés terén egyedül a magyarok a hivatottak a hegemoniát fenntartani.

A sorok írója évekkal ezelőtt Hohenlohe-Oehringen Christian Kraft herceg meghívására a tőlünk elrabolt Javorinában járt s mint szakértő, hosszasan tárgyalt a helyszínen a kőszáli kecskék és az európai bölények tenyésztéséről. Már annak idején a nagyműveltségű fejedelem ígéretét bírtam, hogy a budapesti állatkert európai bölénytenyésztete szorosabb vonatkozásba kerül a javorinai tenyésztettel. Az átkos háború azonban nemcsak a blejowjesi európai bölényállományt tette tönkre, hanem azokat a terveket is, amelyek egyedül lettek volna hivatottak arra, hogy az európai bölény kipusztulásának legalább is Magyarországon gátat vessenek. A szép tervek dugába dőltek, a javorinai

bölénycsorda a kultúrátlanok kezébe került s valószerűen éppen olyan sorsra jutott, mint magyar műemlékeink nagy száma.

Őt európai bölény él a megszállott Magyarországnak állatkertjében és a tudományos világ szeme felénk fordul, hogy segédkezet nyújtsunk a bölények kivészésének meggátolására. Az állatkert, amint a múltban, úgy a jövőben is kötelességét végre fogja hajtani. A legnagyobb áldozat mellett a bölény

Európai bölénybika. — Maugsch szoborműve.

tenyésztetere a legnagyobb gondot fogja fordítani. A legjobb takarmány, a legkitűnőbb ápolás a bölények javát szolgálja. Mindez azonban, sajnos, kevés, hogy meggátolhassuk az európai bölényeket az előre várható egy évtizeden belül bekövetkezendő végpusztulástól. A bölények megmentését egyedül megfelelő legelőkben és erdőkben dús vadaskertekben biztosíthatjuk. De hol találunk ilyeneket? Budapest közelében teljesen zárt vadaskert van, a visegrádi királyi és a Metternich

hercegi uradalom pusztagyarmati vadaskertje. A gödöllői koronauradalom vadaskertje csakis abban az esetben jöhetne számításba, ha többholdas területet erős kerítéssel látnának el, amelynek felállításai költsége egyáltalában be sem illeszthető a mai viszonyok között az államháztartás költségvetésébe.

A javorinai európai bölénytenyésztés elhelyezése sem volt a legszerencsésebb, mert a pusztaság legelőit kedvelő bölénynek a Magas-Tátra igen szűk és vadvizekben dús legelőin kellett tengetni életét. Már annak idején ajánlottam a magyar természet védelméért egyedül áldozó német hercegnek, hogy a bölénytenyésztéssel somogy-megyei birtokán kísérletezzék, amely területen talán nagyobb áldozatok árán, de mégis szebb eredményeket elérhetett volna. Bárcsak hallgatott volna tanácsomra! A terv terv maradt, mint említettem. Most, midőn a lélekharang utolsót kondult, csupán egyet ajánlhatok, helyezzen el az állatkert legeltetésre tenyészképes bölénytorzset valamelyik közeli és elkerített vadaskertben és ezzel párhuzamosan folytassa az állatkert belső bölénytenyésztését. A külföldről keveset számíthatunk, az csak a mi

nyomorúságunkat óhajtja kihasználni. Védjük meg saját erőnkkel a bölények teljes kipusztulását, amelyre elég módot adhat magas színvonalú állattenyésztési szakképzettségünk. A külföld pedig küldje mihozzánk továbbtenyésztésre a még náluk élő európai bölényeiket. Mi azonban ne váljunk meg egy bölényünktől sem, bármilyen árat is kínálnak érte.

R. E.

A kiadásért felelős: RAITSITS EMIL